

Høringsinnlegg – Muntlig høring på Folkehelsemeldingen Meld.St.19 (2018-2019) Gode liv i eit trygt samfunn, Stortinget 9.mai 2019

NSF er bekymret for at sosial ulikhet i helse øker i Norge. Vi mener løsningene primært ligger i de strukturelle og befolkningsrettede tiltakene. Det krever praktisk, modig politikk og reelle prioriteringer. Her mener vi meldingen er for svak.

Her vil vi trekke fram hvordan sykepleiere kan bidra til å redusere sosial ulikhet i helse, på områdene

- Tidlig innsats for barn og unge, og
- Primærhelseteam

Godt folkehelsearbeid starter med en likeverdig svangerskaps- og fødselsomsorg i hele landet, og fortsetter gjennom helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Tjenesten har fått en nødvendig og gledelig styrking de senere årene, men den må fortsette.

NSF krever normering av stillinger, øremerking av midler, og at vi utdanner nok jordmødre og helsesykepleiere.

Kommunene får nemlig ikke nok helsesykepleiere. Siden 2014 er antall sykepleiere midlertidig ansatt i helsesykepleierstillinger nær doblet. Halvparten av norske kommuner mangler også jordmødre, totalt mangler vi 1000. I 2019 utdannes det 120.

Vi er med andre ord langt fra målet!

Vi trenger forskning, og økt samarbeid mellom praksis- og forskningsfeltet. For å bidra til effektivt folkehelsearbeid trenger vi et utviklingscenter for helsestasjon- og skolehelsetjenesten, slik vi har for sykehjem og hjemmetjenester.

Primærhelseteam, der avanserte kliniske sykepleiere inngår i fastlegeordningen, har potensiale til å være et kraftfullt folkehelseiltak for voksne og eldre. Dette gjelder særlig innen NCD og psykisk helse. Verdens helseorganisasjon har vist at sykepleiere har særskilte forutsetninger for å spille en nøkkelrolle i bekjempelsen av NCD.

Foreløpig evaluering av primærhelseteam viser bedre somatisk ivaretagelse av de med alvorlige psykiske lidelser, bedre tilgjengelighet for folk med rus og psykiske helseplager, samt færre henvisninger til DPS.

Dette er viktige steg i riktig retning, ikke minst for å redusere sosial ulikhet i helse, og sier oss at primærhelseteam må videreutvikles.

Til slutt:

Skal vi lykkes, må folkehelsearbeidet framsnakkes og ikke fremstilles som en moraliserende overprøving av folks levesett. Folkehelsearbeidet må prioriteres og heies fram, av politikere og alle oss andre!